

RECHTER JAN VAN DER DOES

De verleidingskunst van de advocaat

Mevrouw mr. Annelies de Pater heeft een vlakke en nasale stem. Het is niet zozeer de hoogte van het stemgeluid dat de aandacht trekt, als wel het toonloze. Er is geen spanningsboog. Het is alsof zij viool speelt zonder te vibreren. In gezelschap, waar normaal de wirwar van diverse geluiden tot een eenheid wordt samengesmeed, breekt haar stem gemakkelijk door, dominant, als het geluidssignaal van een stoomboot in de mist.

Ook haar dadendrang en stelligheid vallen op. Mr. De Pater suggereert niet, mr. De Pater stelt. Elke mededeling lijkt een opdracht, of een aanklacht. Het zijn karaktertrekken waar zij in haar vak een eind mee komt. Het imponeringsgehalte is hoog. Voor wie met haar te maken heeft gehad, is uiteindelijk haar verschijning al voldoende om met het stemgeluid mee te denken.

Toch werkt deze ramkoers lang niet altijd goed, met name niet bij tegenspelers buiten de advocatuur. Een advocaat heeft veel te maken met ambtelijke diensten, waar de cliënt zijn uitkering haalt, zijn vergunning aanvraagt, een vrijstelling verzoekt.

Het is niet gemakkelijk om een karakterschets te geven van een ambtenaar in het algemeen. Er zijn vele vriendelijke ambtenaren, en consciëntieuze, en toegewijde, naast ambtenaren die er de kantjes van aflopen, die gemakzuchtig zijn en slordig. Kwaadwillig zijn ze zelden, maar mr. De Pater weet deze karaktertrek wakker te kussen.

De cliënt van mr. De Pater wilde een buitenlands kind naar Nederland halen, en had op aanraden van zijn raadvrouw een vergunning toelating als pleegkind ingediend. Vanaf de eerste seconde zat de raadvrouw er telefonisch en digitaal boven op. Het was toch een eenvoudige zaak, en als er niet tijdig een beslissing zou komen, dan wist ze de weg naar de rechtsmiddelen wel te vinden.

Het bleek voor de ambtelijke dienst niet gemakkelijk om de buitenlandse regelgeving af te stemmen op het Nederlandse recht. Een religieuze rechtbank in het land van herkomst had zich al over de status van het kind gebogen, maar hoe de daaropvolgende uitspraak moest worden gewogen, en hoe de gebruikte woorden moesten worden overgezet in het Nederlands, dat was nog de vraag. Een weerbarstig feitencomplex moest worden gemodelleerd in de sjablonen van het vreemdelingenrecht.

De beslisambtenaar had zich aanvankelijk nog wel informatief opgesteld maar onder de staccatoaandacht van mr. De Pater veran-

Illustratie: Floris Tilanus

derde hij al snel in afwerend en formeel. Er volgde een afwijzende beslissing en deze werd in bezwaar en beroep bevestigd. Indien een vergunning toelating als adoptiekind was aangevraagd, was er geen vuiltje aan de lucht geweest, aldus de beslissing. Maar van een dergelijke aanvraag was in casu niet gebleken.

De kracht van mr. De Pater had de aanvraag om zeep geholpen.

Advocaten zijn zo gewend dat ze hun gelijk moeten bevechten dat zij vergeten dat het gelijk hun ook moet worden gegund. En dat gunnen lukt alleen maar, als ze zich bewust zijn van de mogelijke bijwerkingen van hun optreden. Daadkrachtig kan in uiterste consequentie overkomen als hooghartig. En dat is een trek waar een beslisambtenaar allergisch voor is. Zo verdamppt alle plezier om mee te denken in een ongewone zaak. En juist dat meedenken had de doelstelling van de aanvraag kunnen wijzigen, en daarmee de aanvraag kunnen omzetten in een kansrijke.

Aan de andere kant zal mr. De Pater allergisch zijn geweest voor de bezonken aanpak van de ambtenaar. Maar dat blijft haar zorg, want alleen het resultaat geldt.

In de cursussen voor advocaten zou een aparte module voor verleiden en verlokken moeten worden ingelast. Dat zal onvermoede perspectieven bieden. Niet in de laatste plaats voor de cliënt.